

DHR
DELAKTIGHET
HANDLINGSKRAFT
RÖRELSEFRIHET
REGION STOCKHOLM

Frihet är ingen förmån

Om arbete, vardag och rörelsehinder

Foto: iStock .shock

DHR Region Stockholm

Vårt mål är att alla människor ska känna sig välkomna och inkluderade i samhället. Vår vision är ett universellt utformat samhälle – ett jämlikt och jämställt samhälle där varje människa ses som en tillgång.

DHR är en idéburen demokratisk organisation för och av personer med nedsatt rörelseförmåga. Vi tar fram fakta och beslutsunderlag, för tjänstemän och beslutsfattare, utifrån de erfarenheter som människor med nedsatt rörelseförmåga har.

Diskrimineringslagen
Ingen får utestängas eller behandlas sämre på grund av funktionsnedsättning.

Arbetsgivare, skolor och myndigheter är skyldiga att ta bort hinder.

Arbetsmiljölagen
Arbetsplatsen ska anpassas efter personens behov. Det kan handla om tillgänglighet, ramper eller flexibla arbetstider.

Alla har rätt att delta i arbetslivet på lika villkor, oavsett funktionsnedsättning.

Rätten till arbete

I Sverige lever omkring 778 000 personer i arbetsför ålder med en funktionsnedsättning, vilket motsvarar ungefär 12 % av befolkningen.

Trots att alla har rätt att arbeta på lika villkor är arbetskraftsdeltagandet lägre bland personer med funktionsnedsättning än hos övriga befolkningen.

En tredjedel av alla med funktionsnedsättning i Sverige har blivit diskriminerade eller utsatta för kränkande särbehandling i arbetslivet.

Många berättar att de nekats jobb trots rätt kompetens, blivit uppsagda eller mött fördomar och trakasserier. Den här broschyren handlar om rätten till delaktighet, arbete och ett värdigt liv, för alla.

- Siffror och statistik från SCB

Kollektivtrafik

För många är färdtjänst och kollektivtrafik en förutsättning för ett självständigt liv.

Men i dag beskriver många en vardag som kräver planering, tålamod och mod. Resor som borde vara självklara blir något man måste kämpa för. Enligt DHR:s undersökning upplever 75 % att tryggheten i kollektivtrafiken har försämrats sedan tågvärdarna togs bort.

Ramper fungerar inte, chaufförer saknar utbildning och nästan hälften, 46 %, uppger att de helt slutat resa spontant med pendeltågen.

”Jag åker kollektivt varje dag, men man måste ta plats. Häromdagen vägrade chauffören att hjälpa mig på, hon sa att jag behövde ha assistent med mig. Det var en medresenär som till slut hjälpte.”
– Robert

Var fjärde person med funktionsnedsättning lever i risk för fattigdom.
- Myndigheten för delaktighet

Socialförsäkringsbalken

Ger rätt till ekonomiskt stöd vid nedsatt arbetsförmåga. Bland annat ersättning för inkomstbortfall, merkostnader och personlig assistans.

Ingen ska behöva förlora sin trygghet för att kroppen fungerar annorlunda.

Gemenskap som grund

Vänner, familj och meningsfulla aktiviteter skyddar mot ensamhet och nedstämdhet. Isolering och arbetslöshet påverkar hälsan direkt.

Föreningsliv, träffpunkter och ledsagning är inte en lyx, det är folkhälsa.

Foto: Anna Rhenberg

Att påverka handlar om att lyssna

Bakom varje förändring finns människor som vågat berätta och andra som valt att lyssna. Att påverka handlar inte bara om politik, utan om att se hinder i vardagen och vilja förändra dem.

För en handläggare, vårdpersonal eller politiker kan ett beslut vara rutin. För den som berörs kan det avgöra hela livet.

När människor med egen erfarenhet får vara med och forma beslut blir samhället både rättvisare och klokare.

Delaktighet är inte en åsikt, det är en rättighet.

iStock M_a_y_a

Unga i väntan

Unga med rörelsehinder har svårare att hitta arbete och meningsfull sysselsättning. Trots lagar och löften gör många kommuner för lite, ibland ingenting alls.

Antalet unga med rörelsehinder inskrivna på Arbetsförmedlingen har fördubblats sedan 1990-talet. I takt med att fler fastnar i aktivitetsersättning växer också utanförskapet.

Fördomar, bristande tillgänglighet och låga förväntningar gör vägen in i arbetslivet onödigt brant. Frihet ska inte vara en förmån. Den ska vara en rättighet.

-Siffror från unga rörelsehindrade

Att leva på gränsen

För många är ekonomin en ständig balansgång. Bidragen räcker sällan till, och kostnaderna för hjälpmedel, resor och intyg blir snabbt stora.

Att prata om ekonomi väcker ofta skam, trötthet och känslan av att stå utanför. Men bakom siffrorna finns människor som gör sitt bästa för att få vardagen att fungera, trots ett system som inte håller i längden.

Diskriminering

Att leva med rörelsehinder innebär ofta att möta hinder och fördomar, i blickar, ord och beslut som stänger dörrar.

Diskriminering handlar både om lagstadgade rättigheter och om hur människor bemöts och respekteras i vardagen. Det kan vara att nekas personligt stöd med att sköta om sin kropp till att bli utan jobb, stoppas vid entrén till en restaurang eller lämnas utan hjälp på bussen.

Förståelse börjar med insikt.

Att möta människor med nedsatt rörelseförmåga i vardagen – som kollega, vårdpersonal, chaufför eller beslutsfattare – kräver mer än god vilja. Det kräver förståelse.

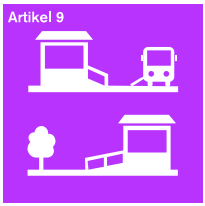
DHR Region Stockholm erbjuder insiktsutbildningar som bygger broar mellan erfarenhet och kunskap. Genom personliga berättelser, praktiska övningar och fakta får ni en konkret och levande bild av hur samhället kan upplevas när tillgänglighet och lika möjligheter brister – och hur det kan förbättras.
Vill ni göra skillnad i er verksamhet?
Kontakta oss och ta första steget mot ökad insikt – och förändring som gör skillnad.

Gå direkt till utbildningen

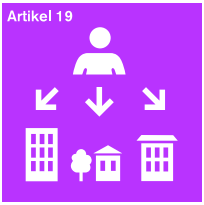

RÄTTIGHETSIKONER
13 artiklar i FN:s konvention om rättigheter
för personer med funktionsnedsättning.
Läs mer på Myndigheten för delaktighet, mfd.se.

DHR Region Stockholm

Storforsplan 44, 7 tr
Box 43, 123 21 Farsta
Tel: 08-120 556 80
Mobil: 070-092 21 70
E-post: regionstockholm@dhr.se
Hemsida: www.dhr.se/stockholmslan

Var med och påverka!
Bli medlem här:

FÖRBUNDET UNGA RÖRELSEHINDRADE

Bidragsstiftelsen